

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA ZUNANJE ZADEVE

Prešernova cesta 25, 1000 Ljubljana

T: 01 478 2000

F: 01 478 2340, 01 478 2341

E: gp.mzz@gov.si

www.mzz.gov.si

Številka ZMP 921-95-27/11

Ljubljana, dne 6. marca 2012

EVA 2012 – 1811 – 0014

GENERALNI SEKRETARIAT VLADE
REPUBLIKE SLOVENIJE

Gp.gs@gov.si

ZADEVA: predlog Zakona o ratifikaciji Sporazuma o vzpostavitvi funkcionalnega bloka zračnega prostora Srednje Evrope – predlog za obravnavo

1. Predlog sklepov vlade:

Na podlagi tretjega odstavka 75. člena Zakona o zunanjih zadevah (Uradni list RS, št. 113/03 - UPB 1, 20/06 – ZNOMCMO, 76/08, 108/09 in 80/10 – ZUTD)) in drugega odstavka 2. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, Uradni .list. RS, št. 55/09, 38/10-ZUKN in 8/12) je Vlada Republike Slovenije na ..... seji dne ..... sprejela naslednji

S K L E P:

Vlada Republike Slovenije je določila besedilo predloga Zakona o ratifikaciji Sporazuma o vzpostavitvi funkcionalnega bloka zračnega prostora Srednje Evrope,

sestavljenega na Brdu pri Kranju 5. maja 2011,

ter ga v skladu s 169. členom Poslovnika Državnega zbora Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 35/2002, 60/2004, 64/2007, 105/2010) pošilja v obravnavo in sprejem Državnemu zboru Republike Slovenije.

Sklep prejmejo:

- *Ministrstvo za zunanje zadeve*
- *Ministrstvo za infrastrukturo in prostor*

2.a Osebe, odgovorne za strokovno pripravo in usklajenost gradiva:

- Robert Kojc, v.d. generalnega direktorja Direktorata za mednarodno pravo in

<ul style="list-style-type: none"> - zaščito državljanov v Ministrstvu za zunanje zadeve, - Mihael Zupančič, vodja Sektorja za mednarodno pravo v Ministrstvu za zunanje zadeve 	
2.b Predstavniki vlade, ki bodo sodelovali pri delu Državnega zbora:	
<ul style="list-style-type: none"> - Karl Erjavec, minister za zunanje zadeve - Zvonko Černač, minister za infrastrukturo in prostor, - dr. Božo Cerar, državni sekretar v Ministrstvu za zunanje zadeve, - dr. Igor Šalamun, državni sekretar v Ministrstvu za infrastrukturo in prostor, - Robert Kojc, v.d. generalnega direktorja Direktorata za mednarodno pravo in zaščito državljanov v Ministrstvu za zunanje zadeve, - mag. Mirko Komac, generalni direktor Direktorata za civilno letalstvo v Ministrstvu za infrastrukturo in prostor, - Mihael Zupančič, vodja Sektorja za mednarodno pravo v Ministrstvu za zunanje zadeve, - Jožef Slana, sekretar, Sektor za letalske mednarodnopravne zadeve ter standarde in predpise v Ministrstvu za infrastrukturo in prostor, - Bojana Škraban, svetovalka, Sektor za letalske mednarodnopravne zadeve ter standarde in predpise, v Ministrstvu za infrastrukturo in prostor. 	
3. Gradivo se sme objaviti na svetovnem spletu:	DA
4.a Predlog za obravnavo predloga zakona po nujnem oziroma skrajšanem postopku v Državnem zboru RS z obrazložitvijo razlogov:	
/	
4.b Predlog za skrajšanje poslovnih rokov z obrazložitvijo razlogov:	
/Navedi razloge/	
5. Kratek povzetek gradiva	
<p>Sporazum o vzpostavitvi funkcionalnega bloka zračnega prostora Srednje Evrope (v nadaljevanju Sporazum FAB CE) vzpostavlja med Republiko Avstrijo, Bosno in Hercegovino, Češko republiko, Republiko Hrvaško, Republiko Madžarsko, Slovaško republiko in Republiko Slovenijo, funkcionalni blok zračnega prostora, določa pravila in postopke za njegovo izvajanje, delovanje in nadaljnji razvoj, da se doseže skladnost s predpisi o enotnem evropskem nebu (SES), in vzpostavi ustrezne strukture upravljanja in vodenja.</p> <p>Sporazum FAB CE začne veljati šestdeseti dan po datumu, ko najmanj dve sosednji državi pogodbenici deponirata listino o ratifikaciji, odobritvi ali sprejetju sporazuma. Za vsako drugo državo pogodbenico začne ta sporazum veljati šestdeseti dan po datumu deponiranja njene listine o ratifikaciji, odobritvi ali sprejetju.</p> <p>Republika Slovenija je depozitar Sporazuma FAB CE.</p>	
6. Presoja posledic	

a)	na javnofinančna sredstva v višini, večji od 40 000 EUR v tekočem in naslednjih treh letih	NE
b)	na usklajenost slovenskega pravnega reda s pravnim redom Evropske unije	NE
c)	administrativne posledice	NE
č)	na gospodarstvo, posebej na mala in srednja podjetja ter konkurenčnost podjetij	NE
d)	na okolje, kar vključuje tudi prostorske in varstvene vidike	NE
e)	na socialno področje	NE
f)	na dokumenta razvojnega načrtovanja: <ul style="list-style-type: none"> - na nacionalne dokumente razvojnega načrtovanja, - na razvojne politike na ravni programov po strukturi razvojne klasifikacije programskega proračuna - na razvojne dokumente Evropske unije in mednarodnih organizacij 	NE
7.a Predstavitev ocene finančnih posledic, višjih od 40 000 EUR		
/		

I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu				
	Tekoče leto (t)	t+1	t+2	t+3
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) prihodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) prihodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) odhodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) odhodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) obveznosti za druga javna finančna sredstva				
II. Finančne posledice za državni proračun				
II.a. Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra ukrepa, projekta/Naziv ukrepa, projekta	Šifra PP /Naziv PP	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t+1
SKUPAJ:				
II.b. Manjkajoče pravice porabe se bodo zagotovile s prerazporeditvijo iz:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra ukrepa, projekta/Naziv ukrepa, projekta	Šifra PP /Naziv PP	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t+1
SKUPAJ:				
II.c. Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov oz. povečanih odhodkov proračuna:				
Novi prihodki	Znesek za tekoče leto (t)		Znesek za t+1	

SKUPAJ:		
/		
7.b Predstavitev ocene finančnih posledic, nižjih od 40 000 EUR Za izpolnitev mednarodne pogodbe ne bo potrebno zagotoviti javnih finančnih sredstev. Zagotavljanje navigacijskih služb zračnega prometa v FAB CE se bo financiralo iz pristojbin za storitve navigacijskih služb zračnega prometa na zračnih poteh (preletne pristojbine) v skladu s predpisi Evropske unije		
8. Predstavitev sodelovanja javnosti		
Gradivo je bilo predhodno objavljeno na spletni strani predlagatelja	NE	
/		
9. Predstavitev medresorskega usklajevanja		
/Gradivo je bilo poslano v medresorsko usklajevanje:		
- SVZ		
/Gradivo je usklajeno:		
	v celoti	
10. Gradivo je lektorirano		NE
11. Zahteva predlagatelja za		
a)	obravnava neusklajenega gradiva	NE
b)	za nujnost obravnave	NE
c)	obravnava gradiva brez sodelovanja javnosti	NE
12. Pri pripravi gradiva so bile upoštevane zahteve iz Resolucije o normativni dejavnosti		NE

13. Gradivo je uvrščeno v delovni program vlade	NE
14. Gradivo je pripravljeno na podlagi sklepa vlade št. ... z dne ...	
Karl Erjavec MINISTER	

Priloga:

- predlog Zakona o ratifikaciji Sporazuma FAB CE
- obrazložitev

ZAKON
O RATIFIKACIJI SPORAZUMA O VZPOSTAVITVI FUNKCIONALNEGA BLOKA ZRAČNEGA
PROSTORA SREDNJE EVROPE

1. člen

Ratificira se Sporazum o vzpostavitvi funkcionalnega bloka zračnega prostora Srednje Evrope, sestavljen na Brdu pri Kranju 5. maja 2011.

2. člen

Sporazum se v izvorniku v angleškem jeziku in v prevodu v slovenskem jeziku glasi:

AGREEMENT ON THE ESTABLISHMENT OF FUNCTIONAL AIRSPACE BLOCK
CENTRAL EUROPE

THE REPUBLIC OF AUSTRIA,

BOSNIA AND HERZEGOVINA,

THE REPUBLIC OF CROATIA,

THE CZECH REPUBLIC,

THE REPUBLIC OF HUNGARY,

THE SLOVAK REPUBLIC,

THE REPUBLIC OF SLOVENIA,

hereinafter called "the Contracting States",

Preamble

HAVING REGARD that the Single European Sky (SES) initiative was launched in order to enhance current air traffic safety standards, to contribute to the sustainable development of the air transport system and to improve the overall performance of air traffic management and air navigation services for general air traffic in Europe, with a view to meeting the requirements of all airspace users;

WHEREAS the SES objectives are to be inter alia implemented through functional airspace blocks based on operational requirements and established regardless of State boundaries, with the air navigation services being performance-driven and optimised with a view to introducing enhanced cooperation among air navigation service providers;

ACKNOWLEDGING that the Central Europe airspace is of significant importance in the European air traffic management and any improvements achieved in its design, management or in the provision of air navigation services will contribute to a better flow of traffic not only in Central Europe;

DESIRING not to limit implementation of the SES to EU Member States only and to support its application to countries which are not members of the European Union;

RECOGNIZING that the conclusion of an Agreement regarding the establishment and implementation of a Functional Airspace Block shall not prejudice the principle that every State has complete and exclusive sovereignty over the airspace above its territory or the capacity of every State to exercise its prerogatives with regard to security and defence in its national airspace;

RECOGNISING that the national supervisory authority (NSA) of each Contracting State shall establish appropriate arrangements for a close cooperation with each other to ensure an adequate supervision of air navigation service providers that hold a valid certificate and that provide air navigation services in the

airspace that falls under the responsibility of Contracting States;

RECOGNISING each Contracting State's discretion in delineating the scope of airspace and in determining air navigation services to be covered under this Agreement;

EXPRESSING their will to cooperate in the implementation of the SES so that its objectives can be achieved and airspace users may benefit from its implementation;

RESPECTING the conditions stemming from regional agreements concluded with the International Civil Aviation Organization (ICAO) and respecting regional agreements in existence on the date of entry into force of the Service Provision Regulation;

AIMING at the creation of the legal and institutional basis for a Functional Airspace Block Central Europe (FAB CE) to be established between the Contracting States;

RESPECTING that the FAB CE establishment is without prejudice to the flight information regions (FIRs) as recognized by the ICAO and that the Contracting States will retain the responsibilities towards the ICAO within the geographical limits of the FIRs entrusted to them by ICAO.

hereby agree as follows:

Article 1 Definitions

1. For the purposes of this Agreement, unless stated otherwise, the term:

(a) "FAB CE airspace" means the airspace encompassing the applicable airspace of each Contracting State;

(b) "FAB CE service" means any air navigation service as determined by Contracting States in Annex 2 to this Agreement to be provided with regard to their applicable airspace and not subject to any reservation in line with Article 20(1)(b);

(c) "applicable airspace" means, with respect to each Contracting State, the airspace under the Contracting State's responsibility and determined by such Contracting State in Annex 1 to this Agreement and not subject to any reservation in line with Article 20(1)(a);

(d) "certifying NSA" means, with respect to a particular air navigation service provider (ANSP), the national supervisory authority (NSA) nominated or established by any Contracting State that has certified that ANSP;

(e) "territorial NSA" means, with respect to a particular portion of airspace, the NSA nominated or established by the Contracting State having responsibility over that portion of airspace;

(f) "decisive date" means 30 June 2012 or the date of the entry into force of this Agreement, whichever is later.

2. Unless stated otherwise or the context otherwise requires, other terms and expressions used in this Agreement shall be construed in accordance with their use and interpretation in the relevant legislation adopted on the basis of the Treaty on the Functioning of the European Union and on the basis of the Convention on International Civil Aviation.

Article 2 Objective

The objective of this Agreement is to establish a functional airspace block, set forth rules and procedures for its implementation, operation and further development in order to achieve compliance with the SES and set up relevant governance and management structures.

Article 3 Sovereignty

1. This Agreement shall be without prejudice to the complete and exclusive sovereignty of the Contracting States over the airspace above their territory.

2. Nothing in this Agreement shall prejudice or affect the rights and obligations of the Contracting States either under the Convention on International Civil Aviation or under other international agreements to which either of them is a party.

Article 4 Security and Defence

The provisions of this Agreement shall be without prejudice to the Contracting States' national requirements relating to public order, public security and defence interests and each Contracting State shall be entitled to apply any measure to the extent it is needed to safeguard essential security and defence policy interests. Furthermore, each Contracting State shall be entitled to safeguard military operations and trainings or other types of the operational air traffic in accordance with its national rules and regulations whenever the implementation of this Agreement will be detrimental to their safe and efficient performance.

Article 5 Establishment of a Functional Airspace Block

The Contracting States hereby establish the functional airspace block Central Europe (FAB CE). This Agreement shall apply to the FAB CE airspace to the extent of FAB CE services.

Article 6 FAB CE bodies

1. The Contracting States agree on the establishment of the following FAB CE bodies:

- (a) FAB CE Council;
- (b) Joint Civil Military Airspace Coordination Committee (JCMACC);
- (c) National Supervisory Authorities Coordination Committee (NSA CC);

(d) Other bodies established by FAB CE Council to be necessary for implementation, operation and further development of the FAB CE.

2. The above mentioned bodies have no legal personality.

Article 7 FAB CE Council

1. The FAB CE Council is established as a joint decision-making body for the purposes of the implementation, operation and further development of this Agreement.

2. The FAB CE Council shall be composed of representatives of the Contracting States. Each Contracting State may appoint several delegates in order to allow the interests of both civil and military aviation to be represented. Each Contracting State shall have one vote.

3. Each air traffic service provider designated for any portion of the FAB CE airspace shall have the right to nominate a representative to participate at the meetings of the FAB CE Council as observer.

4. The FAB CE Council shall, within the scope of this Agreement, take the actions necessary to ensure the implementation, operation and further development of the FAB CE in order to ensure its compliance with the requirements and the achievement of the goals set out in the SES legislation, including compliance with the performance scheme and targets set forth thereunder.

5. The FAB CE Council shall consider, discuss and adopt decisions on the following matters:

(a) the formulation and endorsement of the FAB CE principles, objectives and policy at the strategic level for inner and outer matters of the FAB CE, including but not limited to:

(i) airspace design;

(ii) airspace management (ASM);

(iii) air navigation services (ANS);

(iv) air traffic flow management (ATFM);

(v) supervision and safety oversight concerning ANS, ATFM, ASM and training and licensing of staff;

(b) proposals for amendments to or termination of this Agreement;

(c) its own rules of procedure;

(d) the establishment of other bodies referred to in Article 6(1)(d);

(e) terms of reference of the bodies established pursuant to Article 6(1)(b)-(d) and their amendments;

(f) any other matter of a similar nature with the aim to meet the objective of this Agreement.

6. The FAB CE Council shall also consider, discuss and adopt measures on the following matters:

(a) the endorsement of overall plans and measures related to the implementation, further development and operation of FAB CE;

(b) the contingency issues;

(c) harmonisation of the charging scheme;

(d) establishment of charging zone(s), extending across national borders;

(e) harmonisation of rules on ANS, ATFM, ASM, training and licensing of related staff and rules of the air, including the harmonization of the notified differences with the ICAO standards;

(f) the performance plans;

(g) fostering and facilitating cooperation of ANSPs aiming at the improvement of their performance in the FAB CE;

(h) any other matter of a similar nature, with the aim to meet the objective of this Agreement.

7. The measure as referred in paragraph 6 above shall be in line with already adopted decisions of FAB CE Council, unless otherwise provided herein.

8. The FAB CE Council shall meet when convened by its chairperson or at the request of any two Contracting States.

9. The FAB CE Council shall adopt decisions and measures by consensus. If consensus cannot be reached, the FAB CE Council shall adopt decisions and measures by voting in accordance with the following rules:

(a) decisions shall require unanimity of the Contracting States and shall be amended or repealed by another decision only;

(b) measures shall require the simple majority of the Contracting States and shall be amended or repealed by other measures only.

Such amending or repealing measure shall require the simple majority of the Contracting States. The Contracting State(s) having adopted the amending/repealing measure and the original measure shall be bound by the original measure in relation to the Contracting State(s) which have adopted the original measure only:

(i) for the time period of application of the original measure; or

(ii) for one year (transitional period) following adoption of the amending/repealing measure if no time period for application has been stipulated in the original measure.

The Contracting State(s) which were bound by the original measure, but did not vote for the amending or repealing measure shall continue to be bound by the original measure, unless, in case (ii), any of them indicates otherwise for the time after the transitional period.

(c) any Contracting State not represented at the meeting shall have the right to cast its vote in writing; if no response is received within 21 days after receiving the written proposal of the decision or the measure, such Contracting State's vote shall be deemed affirmative.

10. Unless otherwise provided hereunder or in the respective decision, decisions shall be binding on all Contracting States. Unless otherwise provided in the respective measure, measures shall be binding on all Contracting States having voted in favour of the measure. A Contracting State not having voted in favour of the measure shall not be bound by the measure unless it notifies the FAB CE Council at any point in time that it considers itself be bound by the measure from a particular date and in respect of all or particular portions of its applicable airspace and all or particular ANS provided in its applicable airspace.

11. The adoption of the measure shall not prevent two or more Contracting States, which have not voted in favour of the measure, to conclude and implement appropriate flexibility arrangement in line with Article 10 of this Agreement.

12. Any resolution adopted on matters listed under paragraph 6 shall be deemed a measure regardless of its denomination and regardless of whether it was actually adopted by consensus, unanimity or majority.

13. Each Contracting State shall implement any decision and measure binding on it in due time in its national legislation or otherwise ensure their effective implementation.

14. If a proposed decision or measure does not affect the applicable airspace of a Contracting State or the ANS a Contracting State has included in Annex 2, such Contracting State shall have no voting right and shall not be deemed a Contracting State under paragraph 9 and 10, provided that:

(a) Such decision/measure does not include interfaces to applicable airspace of such Contracting State;

(b) Such decision/measure is in line with the decisions/measures adopted by such Contracting State.

Such decision/measure shall not be binding for such Contracting State and shall not anyhow limit or restrict the right of such Contracting State to adopt a decision/measure on the issues and scope as listed in paragraph 5 and 6 above.

In case of a reservation under Article 20, the same shall apply *mutatis mutandis* for a period after two years from the decisive date.

Article 8

Joint Civil-Military Airspace Coordination Committee (JC-MACC)

The Joint Civil-Military Airspace Coordination Committee shall be composed of the representatives of civil and military aviation of the Contracting States aiming at, inter alia, strategic coordination of national ASM and airspace design policies, ATFCM processes and Civil-Military cooperation of all FAB CE States. The JC-MACC reports to the FAB CE Council.

Article 9

National Supervisory Authorities Coordination Committee (NSA CC)

The National Supervisory Authorities Coordination Committee shall be composed of the representatives of

national supervisory authorities (NSAs) exercising supervision tasks in the FAB CE airspace with the aim to exercise the tasks set out in Article 14. The NSA CC reports to the FAB CE Council. Such reporting is without prejudice to the exercise of powers of the individual NSAs impartially, independently and transparently.

Article 10 Flexibility Arrangements

1. Two or more Contracting States wishing to develop or implement further arrangements to increase the level of harmonization, performance or cooperation between themselves or the service providers providing FAB CE services in their applicable airspace may enter into flexibility arrangements in accordance herewith.

2. Such arrangements shall not affect the rights and obligations of those Contracting States not participating in such arrangements and shall not contradict the decisions already adopted by the FAB CE Council and the level of harmonization already established between the Contracting States participating in the individual arrangement and the other Contracting States.

Article 11 Air Navigation Services

1. Each Contracting State shall ensure that the FAB CE services are provided in its applicable airspace.

2. Unless otherwise expressly provided therein, nothing in this Agreement or the measures adopted hereunder shall be deemed to limit the capacity of ANSPs providing FAB CE services to cooperate.

Article 12 Joint Designation

1. Each Contracting State shall be entitled to designate, and repeal or amend such designation of, one or more air traffic service provider(s) to provide air traffic services in its applicable airspace, wholly or partially. Such designation, repeal or amendment shall be notified to the Depositary in writing.

2. The Contracting States concerned shall implement the FAB CE Council measures establishing cross border sectors by either:

(a) agreeing, on a bilateral or multilateral basis, on the allocation in accordance with paragraph 1 of this Article of an air traffic service provider for the respective cross border sector(s); or

(b) ensuring that appropriate agreements are entered into between the air traffic service providers concerned for the provision of air traffic services in the respective cross border sector(s), and approved by the Contracting States concerned.

3. Any air traffic service provider designated under paragraph 1 shall be deemed jointly designated by all Contracting States as from the date of notification of the designation to the Depositary until any amendment or repealing as defined in paragraph 1.

4. The Contracting States whose airspace is concerned by agreements between air traffic services providers, either designated or not designated under this Agreement, on the provision of ATS shall remain solely responsible for approval of such agreements. Any two or more neighbouring Contracting States shall be free to enter into appropriate arrangements or agreements with respect to granting such approval.

5. Each Contracting State intending to delegate the responsibility for establishing and/or providing air traffic services in the FAB CE airspace to other than the Contracting States shall ensure that it continues to comply with all provisions of this Agreement.

Article 13 Airspace

1. The FAB CE airspace is subject to governance by the Contracting States as determined hereunder.
2. This Agreement does not affect the right of each Contracting State to apply the flexible use of airspace concept when reserving, restricting or otherwise organizing defined volumes of airspace not extending across its applicable airspace, for exclusive or specific use of military users and/or aircrafts operated as operational air traffic. Nevertheless, these airspace restrictions and reservations, having significant impact on civil traffic flows, shall be coordinated through JC MACC in line with the coordination process to be defined by the JC-MACC.

Article 14 Supervision

1. The certifying NSA shall carry out all supervision and safety oversight in respect of the provision by the ANSP concerned of any FAB CE service in such portion of the FAB CE airspace, which does not fall under responsibility of the Contracting State which nominated the certifying NSA.
2. The territorial NSA shall have the right to request audits and direct participation in all supervision tasks carried out by the certifying NSA to the extent the tasks are exercised in relation to the provision of the FAB CE services in the FAB CE airspace under the territorial NSA's responsibility. The certifying NSA shall take due account of the proposals or comments made by the territorial NSA. The ANSP subject to supervision by the certifying NSA shall enable the territorial NSA to exercise its rights hereunder.
3. The territorial NSA shall inform the certifying NSA of all rules and procedures applicable for the provision of FAB CE services in the airspace falling under its responsibility.
4. The Contracting States mutually recognise any finding, conclusion or decision made by the certifying NSA with regard to provision of FAB CE service by the ANSP concerned in the portion of the FAB CE airspace which does not fall under responsibility of the Contracting State which nominated the certifying NSA. In case the certifying NSA makes a finding, conclusion or decision without taking due account of the relevant rules and procedures disclosed to it by the territorial NSA under paragraph 3, the Contracting State which nominated the territorial NSA shall have the right not to recognise such finding, conclusion or decision and, if so deemed necessary, suspend application of this Article and resume supervision and safety oversight responsibility accordingly.
5. The Contracting States shall ensure that a written NSA Co-operation Agreement is concluded providing for the detailed conditions of the exercise of the rights and obligations of their NSAs under this Article and for the exchange and dissemination of safety-related information.
6. Paragraph 1 to 5 shall apply *mutatis mutandis* to the safety oversight on ATFM and ASM. The NSA responsible for safety oversight shall be the NSA of the Contracting State in whose territory the organisation providing ATFM or ASM at the tactical level has its principal place of business.

7. Each licensing NSA responsible for any portion of cross border sector shall have the right to issue a unit endorsement for the whole cross border sector, once the relevant requirements and procedures are agreed and fulfilled by all licensing NSAs concerned. The concerned Contracting States mutually recognise such unit endorsements.

8. This Article shall not apply to supervision and safety oversight in respect of the provision of any FAB CE service by any ANSP other than those certified by an NSA of a Contracting State.

Article 15 Financial arrangements

Each Contracting State shall bear its own expenses regarding implementation, operation and further development of the FAB CE.

Article 16 Accession of a State to the FAB CE Agreement

1. This Agreement is open for accession by any EU Member State or any contracting party to the European Common Aviation Area Agreement, provided that their airspace is adjacent to the FAB CE airspace.

2. Any accession shall be subject to mutual written consent of all Contracting States.

Article 17 Amendments

This Agreement may be amended by mutual written consent of all Contracting States.

Article 18 Withdrawal of a Contracting State from the FAB CE Agreement

1. Each Contracting State may withdraw from this Agreement by written notification to the Depositary.

2. The withdrawal shall take effect one year following the date on which the notification has been received by the Depositary. During such period, the other Contracting States shall take the necessary measures to reconfigure the FAB CE airspace and the provision of FAB CE services. The withdrawing Contracting State shall bear the costs of the withdrawal incurred by the other Contracting States in course of the transition period and in connection with the reconfiguration of the FAB CE airspace and the provision of the FAB CE services, which the other Contracting States would not have otherwise incurred.

Article 19
Termination

1. This Agreement may be terminated by mutual written consent of all Contracting States.
2. The termination shall not become effective earlier than all mutual obligations of the Contracting States under this Agreement have been settled.

Article 20
Reservation

1. Each Contracting State may, upon the signature of this Agreement or together with the deposit of its instrument of ratification, acceptance or approval, submit the following reservations:

(a) this Agreement shall not apply to one or more specified portion(s) of its applicable airspace other than en-route controlled airspace; and/or

(b) this Agreement shall not apply to one or more services (or parts thereof) provided with regard to is applicable airspace and listed in Annex 2 other than:

- (i) en-route air traffic services,
- (ii) communication, navigation and surveillance services needed for en-route air traffic services,
- (iii) interfaces between en-route air traffic services and aeronautical information services,
- (iv) interfaces between en-route air traffic services and meteorological services and
- (v) interfaces between en-route air traffic services and search and rescue services,

2. Each Contracting State may withdraw its reservation wholly or in part at any time after the Agreement enters into force in respect of such Contracting State.

3. The reservation or a withdrawal thereof is effective upon receipt by the Depositary.

Article 21
Suspension

1. In order to safeguard essential public order, public security and defence interests or if otherwise provided in this Agreement, each Contracting State has the right to suspend the application of the Agreement or parts thereof. It shall immediately notify the Depositary of the suspension.

2. The suspending Contracting State shall terminate the suspension immediately once the reasons for suspension have ceased to exist and notify the Depositary of the termination of suspension.

Article 22
Dispute Resolution

1. Any dispute between two or more Contracting States as to the interpretation, application or performance of this Agreement, including its existence, validity or termination, shall be settled through negotiations

between the parties to the dispute. If a dispute cannot be settled through negotiations between the parties to the dispute within six months from the date of any party's written request to hold such negotiations, any party to the dispute may submit the dispute to final and binding arbitration in accordance with the Permanent Court of Arbitration Optional Rules for Arbitrating Disputes between Two States.

2. The number of arbitrators shall be three. If more than two Contracting States are parties to the dispute, those parties shall agree on the appointment of the three arbitrators; the parties to the dispute share the costs of the arbitral tribunal equally. If within sixty days after the receipt of the notice of arbitration the parties have not agreed on the three arbitrators, any party may request the Secretary-General of the Permanent Court of Arbitration to appoint the arbitrators.

3. The language to be used in the arbitral proceedings shall be English. The place of arbitration shall be The Hague. The International Bureau of the Permanent Court of Arbitration shall serve as Registrar, and shall provide such administrative services as the Permanent Court of Arbitration shall direct.

Article 23 Entry into force

1. This Agreement is subject to ratification, approval or acceptance by the Contracting States. Instruments of ratification, approval or acceptance shall be deposited with the Republic of Slovenia, which is hereby designated as Depositary.

2. The Depositary shall notify each Contracting State in particular of:

(a) each deposit of an instrument of ratification, approval or acceptance;

(b) the date of entry into force of this Agreement;

(c) any withdrawal from or suspension of this Agreement or part thereof together with the date thereof and the date on which it takes effect;

(d) any reservation together with the date thereof and the date of its withdrawal;

(e) the termination of this Agreement.

3. This Agreement shall enter into force on the sixtieth day following the day of the deposit of the instrument of ratification, approval or acceptance of at least two neighbouring Contracting States.

4. With respect to any other Contracting State, this Agreement shall enter into force on the sixtieth day following the day of the deposit of its instrument of ratification, approval or acceptance.

Article 24 Provisional application

1. The Contracting States hereby agree, subject to the mandatory provisions of their national laws, that save for the provisions of Articles 5, 12, 14, 16 - 19, 21 and 22, the Agreement shall be provisionally applied

among all signatories from the date of its signature until the decisive date.

2. Decisions adopted prior to the decisive date shall become binding upon each individual signatory upon entry into force of the Agreement for such signatory.

3. Measures adopted prior to the decisive date shall become binding upon each individual signatory upon entry into force of the Agreement for such signatory, provided that the signatory voted in favour of the measure.

4. Signatories not having ratified the Agreement on the decisive date at the latest shall have the right to participate at the meetings of the FAB CE Council and other bodies as observers without voting rights.

5. With regard to any individual signatory with the observer status, decisions adopted by the FAB CE Council after the decisive date shall become binding on it upon entry into force of the Agreement for such signatory unless otherwise notified by such signatory prior to, or together with, the deposit of its ratification instruments with respect to the Agreement.

Article 25
Annexes to the Agreement

The provisions contained in the Annexes to this Agreement shall form an integral part thereof.

Article 26
ICAO Registration

This Agreement and any amendments thereto shall be registered by the Depositary with the ICAO.

IN WITNESS WHEREOF, the undersigned, duly authorised thereto, have signed this Agreement.

List of Annexes:

Annex 1: Airspace Delineation

Annex 2: Air Navigation Services

Done at Brdo pri Kranju this 5th day of May 2011 in the English language.

For the Republic of Austria
For Bosnia and Herzegovina
For the Republic of Croatia
For the Czech Republic
For the Republic of Hungary
For the Slovak Republic
For the Republic of Slovenia

Doris Bures (s)
Rudo Vidović (s)
Danijel Mileta (s)
Ivo Vykydala (s)
Tamás Iván Kovács (s)
Ján Figerl (s)
Patrick Vlačič (s)

ANNEX 1
Airspace Delineation

This Agreement shall, unless otherwise provided in the Agreement, apply in the airspace under the Contracting States' responsibility, which shall be defined as the airspace determined as follows:

Contracting State	Lateral limits	Vertical Limits
The Republic of Austria	FIR Vienna	GND – UNLIMITED
Bosnia and Herzegovina	FIR Sarajevo	FL165 - UNLIMITED
The Republic of Croatia	FIR Zagreb	FL205 - UNLIMITED
The Czech Republic	FIR Prague	GND – UNLIMITED
The Republic of Hungary	FIR Budapest	GND – UNLIMITED
The Slovak Republic	FIR Bratislava	FL195 – UNLIMITED
The Republic of Slovenia	FIR Ljubljana	FL175 – UNLIMITED

ANNEX 2
Air Navigation Services

Unless otherwise provided in the Agreement, the Agreement shall apply to the provision of the following air navigation services in the applicable airspace of the respective Contracting State as listed hereunder.

Contracting State	Air Navigation Services
The Republic of Austria	ATS, CNS, AIS, SAR, MET
Bosnia and Herzegovina	Mandatory services from article 20
The Republic of Croatia	Mandatory services from article 20
The Czech Republic	ATS, CNS, AIS, SAR, MET
The Republic of Hungary	ATS, CNS, AIS, SAR, MET

The Slovak Republic	Mandatory services from article 20
The Republic of Slovenia	Mandatory services from article 20

SPORAZUM O VZPOSTAVITVI FUNKCIONALNEGA BLOKA ZRAČNEGA PROSTORA
SREDNJE EVROPE

REPUBLIKA AVSTRIJA,

BOSNA IN HERCEGOVINA,

ČEŠKA REPUBLIKA,

REPUBLIKA HRVAŠKA,

REPUBLIKA MADŽARSKA,

SLOVAŠKA REPUBLIKA,

REPUBLIKA SLOVENIJA,

v nadaljnjem besedilu " pogodbenice", so se

Preambula

OB UPOŠTEVANJU, da je cilj pobude za enotno evropsko nebo (SES) okrepiti sedanje standarde varnosti v zračnem prometu, prispevati k trajnostnemu razvoju sistema zračnega prometa ter izboljšati celotno učinkovitost upravljanja zračnega prometa in navigacijskih služb zračnega prometa za splošni zračni promet v Evropi, da bi bile izpolnjene zahteve vseh uporabnikov zračnega prostora;

OB UPOŠTEVANJU, da je treba cilje enotnega evropskega neba med drugim uresničevati z bloki zračnega prostora, ki temeljijo na operativnih zahtevah in so vzpostavljeni ne glede na državne meje, pri čemer je delovanje navigacijskih služb zračnega prometa zasnovano na učinkovitosti in je optimalizirano, da bi se okrepilo sodelovanje med izvajalci navigacijskih služb zračnega prometa;

OB PRIZNAVANJU, da je zračni prostor srednje Evrope izredno pomemben za upravljanje evropskega zračnega prometa in bo vsak napredek, dosežen pri njegovem načrtovanju ali upravljanju ali delovanju navigacijskih služb zračnega prometa, izboljšal pretok zračnega prometa v srednji Evropi in tudi drugje;

V ŽELJI, da se vzpostavljanje enotnega evropskega neba ne omeji samo na države članice Evropske unije in da se njegova uporaba podpre tudi v državah, ki niso članice Evropske unije;

OB SPOZNAVANJU, da sklenitev sporazuma o vzpostavitvi in delovanju funkcionalnega bloka zračnega prostora ne vpliva na načelo, da ima vsaka država popolno in izključno suverenost nad zračnim prostorom nad svojim ozemljem, ali na zmožnost vsake države, da uveljavlja svoje pravice glede varnosti in obrambe v svojem zračnem prostoru;

OB PRIZNAVANJU, da nacionalni nadzorni organ (NSA) vsake pogodbenice sklepa ustrezne dogovore o tesnem medsebojnem sodelovanju, da bi zagotovil ustrezen nadzor nad izvajalci navigacijskih služb zračnega prometa, ki imajo veljaven certifikat in opravljajo navigacijsko službo v zračnem prostoru, ki je v pristojnosti pogodbenic;

OB PRIZNAVANJU presoje vsake pogodbenice o razmejitvi zračnega prostora in določanju navigacijskih služb zračnega prometa, ki morajo biti zajete v tem sporazumu;

Z IZRAŽANJEM ŽELJE po sodelovanju pri vzpostavljanju enotnega evropskega neba, da se lahko cilji uresničujejo in njegova uporaba koristi uporabnikom zračnega prostora;

OB UPOŠTEVANJU pogojev, ki izhajajo iz regionalnih sporazumov, sklenjenih z Mednarodno organizacijo civilnega letalstva (ICAO), in ob upoštevanju regionalnih sporazumov, ki veljajo na dan začetka veljavnosti Uredbe o izvajanju služb;

Z NAMENOM, da se med pogodbenicami oblikuje pravna in institucionalna podlaga za funkcionalni blok zračnega prostora srednje Evrope (FAB CE);

OB UPOŠTEVANJU, da vzpostavitev FAB CE ne posega v letalska informacijska območja (FIR), kot jih priznava ICAO, in da bodo pogodbenice obdržale odgovornosti do ICAO v zemljepisnih mejah letalskih informacijskih območij, ki jim jih je zaupala ICAO,

dogovorile:

1. člen Opredelitev pojmov

1. Če ni opredeljeno drugače, v tem sporazumu izraz:

(a) "zračni prostor FAB CE" pomeni zračni prostor, ki obsega opredeljeni zračni prostor vsake pogodbenice;

(b) "služba FAB CE" pomeni vsako navigacijsko službo zračnega prometa, za katero pogodbenice v prilogi 2 k temu sporazumu določijo, da se opravlja v njihovem opredeljenem zračnem prostoru in za katero ne velja noben pridržek v skladu s točko b prvega odstavka 20. člena;

(c) "opredeljeni zračni prostor" pomeni zračni prostor vsake pogodbenice, za katerega je pogodbenica pristojna in ga določi v prilogi 1 k temu sporazumu ter za katerega ne velja noben pridržek v skladu s točko a prvega odstavka 20. člena;

(d) "nacionalni nadzorni organ za certificiranje" pomeni nacionalni nadzorni organ za posameznega izvajalca navigacijskih služb zračnega prometa (ANSP), ki ga imenuje ali ustanovi vsaka pogodbenica, ki je izvajalcu navigacijskih služb zračnega prometa izdala certifikat;

(e) "ozemeljski nacionalni nadzorni organ" za določen del zračnega prostora pomeni nacionalni nadzorni organ, ki ga imenuje ali ustanovi pogodbenica, pristojna za tisti del zračnega prostora;

(f) "odločilni datum" pomeni 30. junij 2012 ali datum začetka veljavnosti tega sporazuma, kar je pozneje.

2. Če ni navedeno drugače ali če sobesedilo ne zahteva drugače, se drugi pojmi in izrazi, uporabljeni v tem sporazumu, razlagajo v skladu z njihovo uporabo in razlago v ustrezni zakonodaji, sprejeti na podlagi Pogodbe o delovanju Evropske unije in Konvencije o mednarodnem civilnem letalstvu.

2. člen Cilj

Cilj tega sporazuma je vzpostaviti funkcionalni blok zračnega prostora, določiti pravila in postopke za njegovo vzpostavljanje, delovanje in nadaljnji razvoj, da bo dosežena skladnost s pravili o enotnem evropskem nebu ter vzpostavljene ustrezne strukture upravljanja in vodenja.

3. člen Suverenost

1. Ta sporazum ne vpliva na popolno in izključno suverenost pogodbenic nad zračnim prostorom nad njihovim ozemljem.

2. Nobena določba tega sporazuma ne posega v pravice in obveznosti pogodbenic, ki izhajajo iz Konvencije o mednarodnem civilnem letalstvu ali iz drugih mednarodnih sporazumov, katerih pogodbenice so, ali ne vpliva nanje.

4. člen Varovanje in obramba

Določbe tega sporazuma ne posegajo v zahteve pogodbenic, ki se nanašajo na javni red, javno varnost in na obrambne interese; vsaka pogodbenica ima pravico, da uporabi kateri koli ukrep v takem obsegu, kot je potrebno, da zaščiti osnovne interese varnostne in obrambne politike. Poleg tega ima vsaka pogodbenica pravico, da vedno zaščiti vojaške operacije in usposabljanje ali druge vrste operativnega zračnega prometa v skladu s svojimi pravili in predpisi, kadar bo izvajanje tega sporazuma škodljivo vplivalo na njihovo varno in učinkovito izvajanje.

5. člen Vzpostavitev funkcionalnega bloka zračnega prostora

Pogodbenice s tem sporazumom vzpostavljajo funkcionalni blok zračnega prostora srednje Evrope (FAB CE). Ta sporazum se uporablja za službe FAB CE v zračnem prostoru FAB CE.

6. člen Organi FAB CE

1. Pogodbenice soglašajo z ustanovitvijo organov FAB CE:

(a) Svet FAB CE;

- (b) Skupni odbor za civilno-vojaško koordinacijo zračnega prostora (JCMACC);
- (c) Koordinacijski odbor nacionalnih nadzornih organov (NSA CC);
- (d) drugi organi, ki jih ustanovi Svet FAB CE in so potrebni za izvajanje, delovanje in nadaljnji razvoj FAB CE.

2. Navedeni organi nimajo lastnosti pravne osebe.

7. člen Svet FAB CE

1. Svet FAB CE se ustanovi kot skupni organ odločanja za izvajanje, delovanje in nadaljnje izpopolnjevanje tega sporazuma.

2. Svet FAB CE sestavljajo predstavniki pogodbenic. Vsaka pogodbenica lahko imenuje več delegatov, da omogoči zastopanost interesov civilnega in vojaškega letalstva. Vsaka pogodbenica ima en glas.

3. Vsak izvajalec služb zračnega prometa, imenovan za kateri koli del zračnega prostora FAB CE, ima pravico imenovati predstavnika, ki kot opazovalec sodeluje na sestankih Sveta FAB CE.

4. Svet FAB CE v skladu s tem sporazumom sprejme ukrepe, potrebne za vzpostavljanje, delovanje in nadaljnji razvoj FAB CE, da tako zagotovi njegovo skladnost z zahtevami in uresničitev ciljev, določenih v zakonodaji o enotnem evropskem nebu, vključno s skladnostjo z načrtom učinkovitosti in s cilji, določenimi v njej.

5. Svet FAB CE obravnava, razpravlja in sprejema sklepe o teh zadevah:

(a) o oblikovanju in potrditvi načel, ciljev in politike FAB CE na strateški ravni v zvezi z notranjimi in zunanjimi zadevami FAB CE, kar med drugim vključuje:

- (i) načrtovanje zračnega prostora;
- (ii) upravljanje zračnega prostora (ASM);
- (iii) navigacijske službe zračnega prometa (ANS);
- (iv) upravljanje pretoka zračnega prometa (ATFM);
- (v) spremljanje in nadzor varnosti v zvezi z navigacijskimi službami zračnega prometa (ANS), upravljanjem pretoka zračnega prometa (ATFM), upravljanjem zračnega prostora (ASM) in usposabljanjem in licenciranjem osebja;

(b) o predlogih glede sprememb ali prenehanja veljavnosti tega sporazuma;

(c) o svojem poslovniku;

(d) o ustanovitvi drugih organov iz točke d prvega odstavka 6. člena;

(e) o pristojnostih in nalogah organov, ustanovljenih v skladu s točko b do d prvega odstavka 6. člena in njihovimi spremembami;

(f) o vsaki drugi podobni zadevi, katere namen je izpolnitev cilja tega sporazuma.

6. Svet FAB CE prav tako obravnava, razpravlja in sprejema ukrepe, ki se nanašajo na:

(a) potrditev celotnih načrtov in ukrepov glede vzpostavljanja, delovanja in nadaljnega razvoja FAB CE;

(b) ukrepanje v izrednih razmerah;

(c) uskladitev sistema zaračunavanja;

(d) uvedbo območja ali območij zaračunavanja, ki segajo čez državne meje;

(e) uskladitev pravil za navigacijske službe zračnega prometa (ANS), upravljanje pretoka zračnega prometa (ATFM), upravljanje zračnega prostora (ASM), usposabljanje in licenciranje ustreznega osebja ter uskladitev letalskih predpisov, vključno s sporočenimi odmiki od standardov ICAO;

(f) načrte zmogljivosti;

(g) spodbujanje in olajšanje sodelovanja med izvajalci navigacijskih služb zračnega prometa, da bi se izboljšala njihova učinkovitost v FAB CE;

(h) vsako drugo podobno zadevo, katere namen je izpolnitev cilja tega sporazuma.

7. Če v tem sporazumu ni drugače določeno, je ukrep iz šestega odstavka v skladu z že sprejetimi sklepi Sveta FAB CE.

8. Svet FAB CE se sestane, ko ga skliče predsednik sveta ali če to zahtevata dve pogodbenici.

9. Svet FAB CE soglasno sprejema sklepe in ukrepe. Če soglasja ni mogoče doseči, Svet FAB CE odločitve in ukrepe sprejme z glasovanjem v skladu s temi pravili:

(a) pri sprejemanju odločitev se zahteva soglasje pogodbenic, sklepi pa se spremenijo ali razveljavijo le z drugim sklepom;

(b) pri sprejemanju ukrepov se zahteva navadna večina pogodbenic, ukrepi pa se spremenijo ali razveljavijo le z drugimi ukrepi.

Za ukrep o spremembi ali razveljavitvi se zahteva navadna večina pogodbenic. Pogodbenico ali pogodbenice, ki so sprejele ukrep o spremembi ali razveljavitvi in prvotni ukrep, slednji zavezuje v odnosu do pogodbenice ali pogodbenic, ki so sprejele prvotni ukrep, le:

(i) ob uporabi prvotnega ukrepa ali

(ii) eno leto (prehodno obdobje) po sprejetju ukrepa o spremembi ali razveljavitvi, če v prvotnem ukrepu ni določeno časovno obdobje uporabe;

Pogodbenico ali pogodbenice, ki jih je zavezoval prvotni ukrep, vendar niso glasovale za spremembo ali razveljavitev ukrepa, prvotni ukrep še naprej zavezuje, razen če po ii pogodbenica za obdobje po poteku prehodnega obdobja ne navede drugače;

(c) vsaka pogodbenica, ki na sestanku ni zastopana, ima pravico, da odda svoj glas pisno; če v 21 dneh po prejemu pisnega predloga sklepa ali ukrepa ni odgovora, se šteje, da je pogodbenica glasovala pritrdilno.

10. Če ta sporazum ali sklep ne določa drugače, so sklepi zavezujoči za vse pogodbenice. Če ukrep ne določa drugače, so ukrepi zavezujoči za vse pogodbenice, ki so zanj glasovale. Če pogodbenica ni glasovala za ukrep, zanjo ni zavezujoč, razen če Svetu FAB CE ne sporoči, da meni, da jo ukrep zavezuje od določenega datuma in za vse ali posamezne dele njenega opredeljenega zračnega prostora in za vse ali posamezne navigacijske službe zračnega prometa, ki delujejo v njenem opredeljenem zračnem prostoru.

11. Sprejetje ukrepa dvema ali več pogodbenicam, ki so glasovale proti ukrepu, ne preprečuje sklenitve in izvajanja ustreznega prožnega dogovora v skladu z 10. členom tega sporazuma.

12. Vsak sprejet sklep, ki se nanaša na šesti odstavek, se šteje za ukrep, ne glede na njegovo poimenovanje in ne glede na to, ali je bil dejansko sprejet soglasno ali z večino.

13. Vsaka pogodbenica v svoji zakonodaji pravočasno izvede vse zavezujoče sklepe in ukrepe ali kako drugače zagotovi njihovo učinkovito izvajanje.

14. Če predlagani sklep ali ukrep ne vpliva na opredeljeni zračni prostor pogodbenice ali navigacijske službe zračnega prometa, ki jih je pogodbenica vključila v prilogo 2, nima pravice do glasovanja in se ne šteje za pogodbenico po devetem in desetem odstavku, če:

(a) ta sklep ali ukrep ne vključuje vmesnikov za njen opredeljeni zračni prostor;

(b) je ta sklep ali ukrep v skladu s sklepi ali ukrepi, ki jih je pogodbenica sprejela.

Ta sklep ali ukrep za pogodbenico ni zavezujoč in ne omejuje njene pravice, da sprejme sklep ali ukrep o vprašanih in v obsegu petega in šestega odstavka.

Pri pridržku po 20. členu *smiselno* enako velja po dveh letih od odločilnega datuma.

8. člen

Skupni odbor za civilno-vojaško koordinacijo zračnega prostora (JC-MACC)

Skupni odbor za civilno-vojaško koordinacijo zračnega prostora sestavljajo predstavniki civilnega in vojaškega letalstva pogodbenic, katerih cilj je *med drugimi* strateško usklajevanje nacionalnih politik upravljanja in načrtovanja zračnega prostora, postopkov upravljanja pretoka in zmogljivosti zračnega prostora in civilno-vojaškega sodelovanja vseh držav FAB CE. Skupni odbor za civilno-vojaško koordinacijo zračnega prostora svoja poročila predloži Svetu FAB CE.

9. člen
Koordinacijski odbor nacionalnih nadzornih organov (NSA CC)

Koordinacijski odbor nacionalnih nadzornih organov sestavljajo predstavniki nacionalnih nadzornih organov (NSA), ki opravljajo nadzor v zračnem prostoru FAB CE zaradi opravljanja nalog iz 14. člena. Koordinacijski odbor svoja poročila predloži Svetu FAB CE. Tako poročanje ne posega v nepristransko, neodvisno in pregledno izpolnjevanje pristojnosti posameznih nacionalnih nadzornih organov.

10. člen
Prožni dogovori

1. Dve ali več pogodbenic, ki želi razviti ali izvajati dodatne dogovore, da bi izboljšale raven usklajenosti, učinkovitosti ali sodelovanja med seboj ali med izvajalci služb FAB CE, ki te službe opravljajo v njihovem opredeljenem zračnem prostoru, lahko sklepajo prožne dogovore v skladu s tem sporazumom.

2. Taki dogovori ne vplivajo na pravice in obveznosti pogodbenic, ki pri teh dogovorih ne sodelujejo ter niso v nasprotju z že sprejetimi sklepi Sveta FAB CE in z ravno že dosežene uskladitve med pogodbenicami, ki sodelujejo pri posameznem dogovoru, in drugimi pogodbenicami.

11. člen
Navigacijske službe zračnega prometa

1. Vsaka pogodbenica zagotovi, da službe FAB CE opravljajo svoje delo v njenem opredeljenem prostoru.

2. Če v tem sporazumu ni izrecno drugače določeno, se nobena njegova določba ali ukrepi, sprejeti na njegovi podlagi, ne štejejo za omejevanje možnosti sodelovanja navigacijskih služb zračnega prometa, ki zagotavljajo delovanje FAB CE.

12. člen
Skupno imenovanje

1. Vsaka pogodbenica ima pravico, da imenuje, prekliče ali spremeni imenovanje enega ali več izvajalcev služb zračnega prometa, ki delno ali v celoti opravljajo službe zračnega prometa v njenem opredeljenem zračnem prostoru. O imenovanju, preklicu ali spremembi se pisno obvesti depozitar.

2. Pogodbenice izvajajo ukrepe Sveta FAB CE za vzpostavitev čezmejnih sektorjev, tako da:

(a) na dvo- ali večstranski podlagi soglašajo z dodelitvijo izvajalca služb zračnega prometa v skladu s prvim odstavkom tega člena za čezmejni sektor ali čezmejne sektorje ali

(b) zagotovijo, da izvajalci služb zračnega prometa sklenejo ustrezne dogovore v zvezi z delovanjem služb zračnega prometa v čezmejnem sektorju ali čezmejnih sektorjih ter da jih pogodbeniceodobrijo.

3. Izvajalec služb zračnega prometa, ki je imenovan v skladu s prvim odstavkom, se šteje za izvajalca, ki ga skupaj imenujejo vse pogodbenice od dneva, ko je o njegovem imenovanju obveščen depozitar, do spremembe ali preklica, kakor je opredeljeno v prvem odstavku.

4. Pogodbenice, katerih zračni prostor urejajo sporazumi o delovanju služb zračnega prometa med izvajalci služb zračnega prometa, ki so ali niso določeni v tem sporazumu, so same odgovorne za potrditev takih sporazumov. Dve ali več sosednjih pogodbenic ima pravico skleniti ustrezne dogovore ali sporazume v zvezi z izdajo take potrditve.

5. Pogodbenica, ki namerava prenesti odgovornost za določitev in/ali delovanje služb zračnega prometa v zračnem prostoru FAB CE na državo, ki ni pogodbenica, zagotovi, da bo tudi v prihodnje upoštevala vse določbe tega sporazuma.

13. člen Zračni prostor

1. Zračni prostor FAB CE je v upravljanju pogodbenic, kot je določeno v tem sporazumu.

2. Ta sporazum ne vpliva na pravico nobene pogodbenice, da uporabi koncept prožne uporabe zračnega prostora pri rezerviranju, omejevanju ali drugačnem organiziranju opredeljenih delov zračnega prostora, ki ne segajo čez njen opredeljeni zračni prostor, za izključno ali posebno uporabo za vojaške uporabnike in/ali zrakoplove v operativnem zračnem prometu. Ne glede na to pa se bodo omejitve in rezervacije zračnega prostora, ki precej vplivajo na pretok civilnega letalskega prometa, usklajevale prek Skupnega odbora za civilno-vojaško koordinacijo zračnega prostora v skladu s postopkom usklajevanja, ki ga ta opredeli.

14. člen Nadzor

1. Nacionalni nadzorni organ za certificiranje v celoti spremlja in nadzira varnost katere koli službe FAB CE, ki jo opravlja izvajalec navigacijskih služb zračnega prometa v delu zračnega prostora FAB CE, za katerega ni pristojna pogodbenica, ki je predlagala nacionalni nadzorni organ za certificiranje.

2. Ozemeljski nacionalni nadzorni organ ima pravico zahtevati revizije in neposredno sodelovanje pri vseh nadzornih nalogah, ki jih opravlja nacionalni nadzorni organ za certificiranje, če se te naloge opravljajo v zvezi z izvajanjem služb FAB CE v zračnem prostoru FAB CE, za katerega je pristojen ozemeljski nacionalni nadzorni organ. Nacionalni nadzorni organ za certificiranje ustrezno upošteva predloge ali pripombe ozemeljskega nacionalnega nadzornega organa. Izvajalec navigacijskih služb zračnega prometa, ki ga nadzira nacionalni nadzorni organ za certificiranje, omogoči ozemeljskemu nacionalnemu nadzornemu organu uresničevanje njegovih pravic, ki izhajajo iz tega sporazuma.

3. Ozemeljski nacionalni nadzorni organ obvešča nacionalni nadzorni organ za certificiranje o vseh pravilih in postopkih, ki se uporabljajo za opravljanje služb FAB CE v zračnem prostoru, ki je v njegovi pristojnosti.

4. Pogodbenice vzajemno priznavajo vse ugotovitve, sklepe ali odločitve, ki jih sprejme nacionalni nadzorni organ za certificiranje v zvezi s službo FAB CE, ki jo opravlja izvajalec

navigacijskih služb zračnega prometa v delu zračnega prostora FAB CE, ki ni v pristojnosti pogodbenice, ki je imenovala nacionalni nadzorni organ za certificiranje. Če nacionalni nadzorni organ za certificiranje pri sprejemanju ugotovitve, sklepa ali odločitve ne upošteva ustreznih pravil in postopkov, s katerimi ga je v skladu s tretjim odstavkom seznanil ozemeljski nacionalni nadzorni organ, ima pogodbenica, ki je imenovala ozemeljski nacionalni nadzorni organ, pravico, da take ugotovitve, sklepa ali odločitve ne prizna, in če se ji zdi potrebno, začasno prekine izvajanje tega člena in skladno s tem ponovno prevzame pristojnost za spremljanje in nadzor varnosti.

5. Pogodbenice zagotovijo, da se sklene pisni sporazum o sodelovanju nacionalnih nadzornih organov, ki bo urejal natančne pogoje za izpolnjevanje pravic in obveznosti njihovih nacionalnih nadzornih organov po tem členu ter izmenjavo in razširjanje informacij, povezanih z varnostjo.

6. Prvi do peti odstavek se *smiselno* uporablja za nadzor varnosti nad upravljanjem pretoka zračnega prometa (ATFM) in upravljanjem zračnega prostora (ASM). Za nadzor varnosti je odgovoren nacionalni nadzorni organ tiste pogodbenice, na ozemlju katere ima organizacija, ki na taktični ravni zagotavlja upravljanje pretoka zračnega prometa (ATFM) ali upravljanje zračnega prostora (ASM), svoj glavni poslovni sedež.

7. Vsak nacionalni nadzorni organ za licenciranje, ki je pristojen za kateri koli del čezmejnega sektorja, ima pravico, da izda dovoljenje za enoto v celotnem čezmejnem sektorju, ko se vsi nacionalni nadzorni organi za licenciranje dogovorijo o ustreznih zahtevah in postopkih ter jih izpolnijo. Pogodbenice vzajemno priznavajo taka dovoljenja za enoto.

8. Ta člen se ne uporablja za spremljanje in nadzor varnosti v zvezi s katero koli službo FAB CE, ki jo opravlja kateri koli izvajalec navigacijskih služb zračnega prometa, razen tistih, ki jih je certificiral nacionalni nadzorni organ pogodbenice.

15. člen Finančna ureditev

Vsaka pogodbenica krije svoje lastne stroške izvajanja, delovanja in nadaljnjega razvoja FAB CE.

16. člen Pristop države k sporazumu FAB CE

1. K temu sporazumu lahko pristopi vsaka država članica Evropske unije ali katera koli pogodbenica Sporazuma o skupnem evropskem zračnem prostoru, če njen zračni prostor meji na zračni prostor FAB CE.

2. Za vsak pristop je potrebno medsebojno pisno soglasje vseh pogodbenic.

17. člen Spremembe

Ta sporazum se lahko spremeni z medsebojnim pisnim soglasjem vseh pogodbenic.

18. člen
Odpoved sporazuma FAB CE pogodbenice

1. Vsaka pogodbenica lahko odpove sporazum s pisnim obvestilom depozitarju.

2. Odpoved začne veljati eno leto po datumu, ko depozitar prejme obvestilo. V tem času druge pogodbenice sprejmejo potrebne ukrepe za preoblikovanje zračnega prostora FAB CE in služb FAB CE. Pogodbenica, ki odpove sporazum, krije stroške, ki jih imajo druge pogodbenice zaradi odpovedi v prehodnem obdobju, in stroške, povezane s preoblikovanjem zračnega prostora FAB CE ter služb FAB CE, ki jih druge pogodbenice sicer ne bi imele.

19. člen
Prenehanje veljavnosti

1. Ta sporazum lahko preneha veljati s pisnim soglasjem vseh pogodbenic.

2. Sporazum preneha veljati šele, ko pogodbenice izpolnijo vse medsebojne obveznosti po tem sporazumu.

20. člen
Pridržki

1. Vsaka pogodbenica lahko ob podpisu tega sporazuma ali skupaj z deponiranjem svoje listine o ratifikaciji, sprejetju ali odobritvi predloži te pridržke:
  - (a) ta sporazum se ne uporablja za enega ali več opredeljenih delov njenega opredeljenega zračnega prostora, razen nadzorovanega zračnega prostora zračnih poti, in/ali

  - (b) ta sporazum se ne uporablja za eno ali več služb (ali njihovih delov), ki so zagotovljene v njenem zračnem prostoru in so naštetje v prilogi 2, razen za:
    - (i) službe zračnega prometa na zračnih poteh,
    - (ii) komunikacijske, navigacijske in nadzorne službe, ki so potrebne za službe zračnega prometa na zračnih poteh,
    - (iii) vmesnike med službami zračnega prometa na zračnih poteh in letalskimi informacijskimi službami,
    - (iv) vmesnike med službami zračnega prometa na zračnih poteh in meteorološkimi službami in
    - (v) vmesnike med službami zračnega prometa na zračnih poteh in službami za iskanje in reševanje.

2. Vsaka pogodbenica lahko svoj pridržek delno ali v celoti umakne, ko začne ta sporazum veljati zanjo.

3. Pridržek ali njegov umik začne veljati, ko ga prejme depozitar.

21. člen
Začasna prekinitev

1. Vsaka pogodbenica lahko začasno prekine izvajanje sporazuma ali njegovih delov, da zaščiti osnovni javni red, javno varnost in obrambne interese ali če je v sporazumu predvideno drugače. O začasni prekinitvi takoj obvesti depozitarja.

2. Pogodbenica, ki začasno prekine izvajanje sporazuma, to prekinitvev konča takoj, ko ni več razlogov za začasno prekinitvev, in o tem obvesti depozitarja.

22. člen

Reševanje sporov

1. Vsi spori med dvema ali več pogodbenicami glede razlage, uporabe ali izvajanja tega sporazuma, vključno z njegovim obstojem, veljavnostjo ali prenehanjem veljavnosti, se rešujejo s pogajanjem med strankami v sporu. Če spora med strankami v sporu ni mogoče rešiti s pogajanjem v šestih mesecih od dneva, ko stranka v sporu pisno zahteva pogajanja, lahko stranka v sporu predloži spor pravnomočni in zavezujoči arbitraži v skladu z neobveznimi pravili Stalnega arbitražnega sodišča za razsojanje v sporih med državama.

2. Razsodniki so trije. Če sta v spor vpleteni več kot dve pogodbenici, se stranke v sporu sporazumejo o imenovanju treh razsodnikov; stranke v sporu si enakovredno razdelijo stroške arbitražnega sodišča. Če se stranke v sporu v šestdesetih dneh po prejemu obvestila o arbitraži ne sporazumejo o treh razsodnikih, lahko katera koli za imenovanje razsodnikov zaprosi generalnega sekretarja Stalnega arbitražnega sodišča.

3. Arbitražni postopek poteka v angleškem jeziku. Kraj razsodišča je Haag. Mednarodni urad Stalnega arbitražnega sodišča je registrar in opravlja vse upravne storitve, ki jih zahteva Stalno arbitražno sodišče.

23. člen

Začetek veljavnosti

1. Pogodbenice ta sporazum ratificirajo, odobrijo ali sprejmejo. Listine o ratifikaciji, sprejetju ali odobritvi se deponirajo v Republiki Sloveniji, ki je depozitar tega sporazuma.

2. Depozitar vsako pogodbenico obvesti predvsem o:

(a) vsakem deponiranju listine o ratifikaciji, odobritvi ali sprejetju;

(b) datumu začetka veljavnosti tega sporazuma;

(c) vsaki odpovedi sporazuma ali dela sporazuma ali o vsaki začasni prekinitvi izvajanja sporazuma ali dela sporazuma skupaj z datumom odpovedi ali začasne prekinitve in datumom začetka veljavnosti odpovedi ali začasne prekinitve;

(d) vsakem pridržku skupaj z njegovim datumom in datumom njegovega umika;

(e) prenehanju veljavnosti tega sporazuma.

3. Ta sporazum začne veljati šestdeseti dan po dnevu, ko najmanj dve sosednji pogodbenici deponirata listini o ratifikaciji, odobritvi ali sprejetju.

4. Za vsako drugo pogodbenico začne ta sporazum veljati šestdeseti dan po dnevu deponiranja njene listine o ratifikaciji, odobritvi ali sprejetju.

24. člen Začasna uporaba

1. Pogodbenice soglašajo, da sporazum, razen 5., 12., 14., 16. do 19., 21. in 22. člena, skladno z obveznimi določbami njihove notranje zakonodaje začasno uporabljajo vse podpisnice od datuma njegovega podpisa do odločilnega datuma.

2. Sklepi, sprejeti pred odločilnim datumom, postanejo za posamezno podpisnico sporazuma zavezujoči, ko začne sporazum veljati zanjo.

3. Ukrepi, sprejeti pred odločilnim datumom, postanejo za posamezno podpisnico sporazuma zavezujoči, ko sporazum začne veljati zanjo, če je podpisnica glasovala za ukrep.

4. Podpisnice, ki sporazuma ne ratificirajo najpozneje do odločilnega datuma, imajo pravico, da na sestankih Sveta FAB CE in drugih organov sodelujejo kot opazovalke brez glasovalnih pravic.

5. Sklepi, ki jih svet FAB CE sprejme po odločilnem datumu, postanejo za posamezno podpisnico, ki ima status opazovalke, zavezujoči ob začetku veljavnosti sporazuma zanjo, razen če pred deponiranjem ali ob deponiranju svojih listin o ratifikaciji sporazuma ne sporoči drugače.

25. člen
Priloge k sporazumu

Določbe iz prilog k temu sporazumu so sestavni del sporazuma.

26. člen
Registracija pri ICAO

Depozitar ta sporazum in vse njegove spremembe registrira pri ICAO.

V POTRDITEV TEGA so podpisani, ki so bili za to pravilno pooblaščen, podpisali ta sporazum.

Seznam prilog:

Priloga 1: Razmejitev zračnega prostora

Priloga 2: Navigacijske službe zračnega prometa

Sestavljeno na Brdu pri Kranju 5. maja 2011 v angleškem jeziku.

Za Republiko Avstrijo	Doris Bures (l.r.)
Za Bosno in Hercegovino	Rudo Vidović (l.r.)
Za Češko republiko	Ivo Vykydala (l.r.)
Za Republiko Hrvaško	Danijel Mileta (l.r.)
Za Republiko Madžarsko	Tamás Iván Kovács (l.r.)
Za Slovaško republiko	Ján Figerl (l.r.)
Za Republiko Slovenijo	Patrick Vlačič (l.r.)

PRILOGA 1
Razmejitev zračnega prostora

Če v tem sporazumu ni drugače določeno, se sporazum uporablja v zračnem prostoru, za katerega so pristojne pogodbenice, opredeljen pa je kot zračni prostor, kot je določeno v nadaljevanju:

Pogodbenica	Bočne meje	Navpične meje
Republika Avstrija	FIR Dunaj	GND - NEOMEJENO
Bosna in Hercegovina	FIR Sarajevo	FL165 - NEOMEJENO
Republika Hrvaška	FIR Zagreb	FL205 - NEOMEJENO
Češka republika	FIR Praga	GND -NEOMEJENO
Republika Madžarska	FIR Budimpešta	GND -NEOMEJENO
Slovaška republika	FIR Bratislava	FL195 - NEOMEJENO

Republika Slovenija

FIR FL175 - NEOMEJENO
Ljubljana

PRILOGA 2
Navigacijske službe zračnega prometa

Če v sporazumu ni določeno drugače, se sporazum uporablja za navigacijske službe zračnega prometa v zračnem prostoru posamezne pogodbenice, kot je navedeno v nadaljevanju.

Pogodbenica	Navigacijske službe zračnega prometa
Republika Avstrija	ATS, CNS, AIS, SAR, MET
Bosna in Hercegovina	Obvezne službe iz 20. člena
Republika Hrvaška	Obvezne službe iz 20. člena
Češka republika	ATS, CNS, AIS, SAR, MET
Republika Madžarska	ATS, CNS, AIS, SAR, MET
Slovaška republika	Obvezne službe iz 20. člena
Republika Slovenija	Obvezne službe iz 20. člena

3. člen

Za izvajanje tega sporazuma skrbi Ministrstvo za infrastrukturo in prostor.

4. člen

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije .- Mednarodne pogodbe.

OBRAZLOŽITEV

Sklenitev Sporazuma o oblikovanju funkcionalnega bloka zračnega prostora Srednje Evrope (v nadaljevanju Sporazum FAB CE) je izpolnitev obveznosti vzpostavitve funkcionalnega bloka zračnega prostora Republike Slovenije, kot izhaja iz 5. člena Uredbe (ES) št. 551/2004 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 10. marca 2004 o organiziranosti in uporabi zračnega prostora na enotnem evropskem nebu.

Vlada Republike Slovenije je dne 12.11.2009 s sklepom št. 51002-67/2009/3 sprejela pobudo za sklenitev multilateralnega sporazuma med Republiko Avstrijo, Bosno in Hercegovino, Republiko Hrvaško, Češko republiko, Republiko Madžarsko, Slovaško republiko in Republiko Slovenijo. Pogajalske delegacije sodelujočih držav so pripravile osnutek sporazuma, s katerim se je v celoti strinjala tudi Evropska komisija. Odbor Državnega zbora RS za zunanjo politiko je na svoji 23. seji, 9.12.2010, obravnaval Pobudo za sklenitev Sporazuma o FAB CE z osnutkom sporazuma in jo potrdil (sklep št. 326-06/09-15/2, EPA 736-V).

Sporazum FAB CE je skladen z izhodišči, ki sta jih potrdila Vlada Republike Slovenije in Odbor za zunanjo politiko. Edino neskladnost z izhodišči predstavlja izključitev člena, ki ureja odgovornost za uvedbo in/ali izvajanje storitev navigacijskih služb zračnega prometa, saj se države pogodbenice niso mogle uskladiti glede besedila člena in prevzema odgovornosti.

Dogovorjeno je bilo, da se bo v ta namen čim prej sklenil ločen sporazum, ki bo urejal le odgovornost za uvedbo in/ali izvajanje storitev navigacijskih služb zračnega prometa in morebitno škodo.

Pred podpisom Sporazuma FAB CE je bilo preverjeno slovensko besedilo sporazuma, pri čemer je bilo ugotovljeno, da je slovensko besedilo skladno z originalnim besedilom sporazuma v angleškem jeziku.

Sporazum FAB CE je bil podpisan na Brdu pri Kranju 5. maja 2011.

Sporazum FAB CE začne veljati šestdeseti dan po datumu, ko najmanj dve sosednji državi pogodbenici deponirata listino o ratifikaciji, odobritvi ali sprejetju sporazuma. Za vsako drugo državo pogodbenico začne ta sporazum veljati šestdeseti dan po datumu deponiranja njene listine o ratifikaciji, odobritvi ali sprejetju.

Sporazum FAB CE ratificira Državni zbor Republike Slovenije.

Za izpolnitev Sporazuma FAB CE ni potrebno zagotoviti dodatnih finančnih sredstev iz proračuna Republike Slovenije.

Za njegovo izvajanje ni potrebno izdati novih ali spremeniti veljavnih predpisov.

